

Upšteļamā:

"Baltijas Semkopja" Administrācija, Ār-Miņas Kalku-celā № 14, Puļņiņu Gederta un beedra grahmatu-bodē. Beft tam Miģā: Aliberga, Kapteina un Trbites grahmatu-bodis un pee kopmana Verchendorffa lga, pilfēstas Kalku-celā № 13. Zitās pilfēstās: wifās grahm.-bodis. Uf lauteem: pee pagastu-walbehm, mahzitateem, skolotajeem, zc.

7. gads.

Miģā, 10. juniģā.

Matfā ar peeſubftitfchannu par pafiti:

Ar Peeftimnu: par gadu 3 rubl., beft Peeftimna 1 rubl. 60 kap.
Ar Peeftimnu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., beft Peeftimna 85 kap.
Matfā eſpēdizijā un grahmatu-bodis fanemot:
Ar Peeftimnu: par gadu 2 rubl. 50 kap., beft Peeftimna 1 rubl.
Ar Peeftimnu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., beft Peeftimna 55 kap.
Peeftimns ween par gadu 1 rubl. 50 k., par 1/2 gadu 80 kap.

Studinajumu, 8 kap. par ſihu rakstu rindim, nem pretim S. Alinans, Jelgawā; Seepinſch, Beftis; Salleneeks, Bauſtā, un administrācija, Miģā.
Eiħdſ ar Baltijas Semkopi it nedetas iſuacht Peeftimns ar ſtahteem un derigu laifa-kawefli; matfā 150 kap. par gadu, 80 kap. par puſgadu.

Saimneezibas nodala.

Muſfu bariba.

Sawōs ehdeendōs mehō eewehrojām ſinamu kahtibu. Māidā baudam žitadu baribu, nekā puſdeendā un walarinās. Mahloſchā deenā ari nemeħdſam wairō ehft peħz wafarejās ehdeenu-kahtes, bet peħz žitās. Saines-mahte, negribedama muħs ar weenu un to paſchu ehdeenu „ateħdinat“, žet mums ar gudru pahrmainiſchanaſ ſiņu atkal ko jaunu preekſchā. Tā wina muħs prot iſfargat no ſinamu ehdeenu apniſchanaſ. — Peħz iſkreiģigās meefas wajadſibas mehō baudam briħſcheem ſipru, briħſcheem plahnalu baribu. Iſſtrahdajeēs žilwekſ fajūht kaħroſchannu, kaut to ſpeħzigu uſloft, kameħr briħwē iſdħwojeēs peeteel ar weeglaķu ehdeenu. Ārimajām wairaf patilfēes baudit gaķu, otram wurbuht plahnū ſupu. Darba ſtrahdneekām bij zaur ſpeħzigu ehdeenu ſawai meefai taſ ja-atdod, ko winaſch kuſtedameēs paſaudejis, kameħr ta meefa, kura wairaf diħlā nodħwojuſehō, maſaf paſaudejufe, maſaf driħft atpaķaf praſft. Tahdu eekahroſchannu peħz ſpeħzigeekām un weeglaķeekām ehdeeneem fajūhtam iķweens ſeemu un wafaru. Seemu labpraħt ehdam tahdu baribu, kaſ muħs wairaf Alba, — wafaru tahdu, kaſ to maſaf dara. Iķdeeniſchā diħwē buħſim paſiħt mahzijuſcheēs tahduſ žilwekſ, kaſ maſ ween gaķu ehđ, bet turpreti wairaf žitūſ ehdeenuſ. Tahduſ mehđ noſauķt ar wahrdū, „wegetarianeekſchi“ (augu ehđaji) un to mahzibu, kaſ žilwekam mahza pahrtiku meket iſ augu walſis, par „wegetariſmu“. Schee, tā ſauzamee wegetarianeekſchi, kaſ warbuht iķ muħſu ſtarpā atradiſeēs, buħs wegetariſma peekriteji til ween ſawās ihpaſchās ſmeķes jeb garſchās labad, beſ ka paſchi to ſinatu; bet atrodahō ari wegetarianeekſchi iſſienā wahrdā ſinā, kaſ zeeti apnehmuſcheēs, gaķas ne pawifam neehft. — Par wegetariſmu rakſta ſem augſchā mineta wirſrakſta Kreewu awiſe „Hura“ tā: „Žilweka diħwā organiſmā noteel paſtahwiga organiſtu weeku iſteħreſchana, arweenu tai mehřā, žil leela meefas un gara ſpeħku darboſchanaſ. Schis teħrinſch iķ ja-atħiħſma, ja negribam, lai organiſma kuſteſchanaſ ap-riħajahō. Schi iſliħdſinaſchana noteel zaur baribu. To, ko diħwōs organiſms (riħlōns) paſaude, winaſch atkal atdabu zaur baribu, to taſ ſewi uſnem. Protams, ka tahdu iſliħdſinaſchanaſ lomu ſpeħi wiſlabaf iſweft tahda bariba, kaſ peħz jawahm ihpaſchibahm liħdſiga žilweka organiſmam. Tahda iķ, ar wahrdū ſalot, lopu gaķa. Zilab jau winaſ iſflaķs, ka ari iħmiſkſ faſtahwōs loti liħdſigā muħſu organiſma faſtahwam. Tadeħt mums ar naw nemaj ko bri-neteēs, ka lopu gaķas ehſchana til daudſ un til tahlu iſ-platiuſehō.

Bet jo ehromoti mums gan iſklaufahō, ka Anglijā iķ faſtahdijufeħs beedriba iſ kaħdeem tuħtloſch loķleekām, kaſ apnehmuſcheēs gaķas nemaj neehft. Neſen kaħda Anglu ſeemeekſchu aħrſte, Kingſford Idē, Pariſeſ mehđiziniſklā ſalut-tekē aiſſtaħweja ſcho wegetariſma ideju. Wina luħloja peerahdit, ka augu beedriba efoť daudſ derigaka un wefeligaka, nekā gaķa jeb ar maifita bariba. Sawu iſteizeenu apſtīprināt gribedama, wina peewēda par peemehru pate ſewi, apgalwodama, ka ſchi jau kaħduſ gaduſ aſtozuſ gaķas ne-efoť baudijufe.

Loti intrefanti iķ ar nopeetnibu ſlatiteēs uķ to, žil tahē ſchi wegetariſma teorija iķ pamatiga, žil tahē ne. Scho teoriju pahrmēet, nebuhtu gudri daritō un taſ muħs ar neſpeħtu weft ne pee kaħda noluhķa. Tadeħt wina gan pelna, ka to druſģiz tuwal aplulojam.

Wiſpirmō mums beſ ſchāubifchanaſ jaſaka, ka žilwekſ jau no dabāſ iķ uķ to raditō, gaķu ehft. To ſklaidri peerahda wina ſobi un ſchokli. Beħrtiki (mehřaki), par peem., baroģahō weenigi no ſaknem un augleem, tilab Amerikā, tā Afrikā. Gorillam (peħrtiku ſuga) lelee preekſch-ſobi nemaj naw leetajami preekſch gaķas ehſchanaſ. Schis briħnumigaiſ peħrtikiſ uſturahō weenigi no augleem, lapahm, graudeem un ſaknem. Waram gan ar pilnu droſchibu teikt, ka ari žilwekſ, weħ meħoroķu kaħrtā atrada-meēs, ar to paſchu baribu pahrtika. Uſ daſchahm Auſtraliģas ſalahm, tā ari daſchōſ Afrikas apģabalōſ weħ tagad pat uſejam žilwekſ, kaſ ſawu pahrtiku atrod weenigi augu walſi.

Bet wiſs taſ weħl daudſ nekā nepeerahda. Ja teefcham labaka bariba preekſch žilweka iķ iķ augeem ſagatawojama, tā tad gan ar to faeetahō wiſpahriģā diħſchanaħs un kaħroſchana peħz gaķas baribas, zaur ko iķ notikuſchās daudſ laimigās pahrgroſſiſchanaħs muħſu pirmsubtiģā diħwē?

Aħſtaħſim tadeħt pee malaſ to iſteifumu, ka weenigi deriga bariba iķ augu bariba un apluhloſim, waj žilwekſ ar war diħwot beſ gaķas ehſchanaſ, iſmelledami, waj augu bariba naw wina wefelibai un ſpeħkeem ſlahdiģa? Ka žilwekſ war diħwot weenigi no augu baribas — iķ peerahdiſ. Uſ ſemeſ lodeſ faſtopam tautas, kaſ pahrtēel ween weenigi no riħſcheem, žitās til no maiſes un maifā. Karſtās ſemeſ joħas apģabalōſ, Afrikā un Pretſeemel-Amerikā gaķu ehđ til retumi retumeem. Āri Ēropā, pee mums Kreewijā, ſemneeki žematōſ, zaur zaurēm nemot, bauda gauſchi reti gaķu. Tomeħr newar teikt, ka tee nebuhtu ſpeħzigi un leeli no auguma, meefā wefeligi, jeb ar, ka teem nebuhtu beħrnu. Spaneeſchi, Piemontueekſchi, Neapolitaneekſchi, Turki, Arabeeſchi, tee gandriħſ wiſi — iķ wegetarianeekſchi. Taſ, ſinamſ, noħt weenigi no tam, ka gaķa preekſch winaem iſnaħktu gauſcham dahģi un ka beidsot karſtās ſemeſ, preekſch normaligās temperaturas uſtureſchanaſ žilweka organiſmā, newajag til leelā mehřā baribas, tā pee mums. Pateſi ſcho jautajumu til wareſim iſſchirt zaur iķdeeniſchigeem iſmeħģinajumeem. War diħwot un buht wefelis, ari gaķas nemaj ne-ehđamō. Kaħda min. Anglu wegetarianeekſchu beedribaſ dibinataja ſeewa, gandriħſ 30 gaduſ gaķas ne mutē ne-efoť neħmuſe, pahrtikdama weenigi no augu baribas un žita nēla nedſerdama, tā uħdeni. Winaſ bijuſchi 15 beħrni, no kureem 14 pate uſliħdijufe, pee tam ar ween weħl bijuſe iſflaweta deħt ſawās ſeēdoſchās wefelibaſ un jauribaſ.

Waj gan muſtlu ſpeħs zaur tahdu baribu eek wairumā waj maģumā? No fiziologiſka ſtaħwoķa apluhloģot, ſchis jautajums iķ daudſreiſ biģis ſtriħduſ jautajums. Ķiriſ, Pawi un žiti, iķ peerahdijufchi, ka taħs daķas weelu, kaſ pautā baltumu ſatur, pawifam naw derigās preekſch muſtlu ſpeħka wairoſchanaſ; kameħr muſtluſ kuſtahō, newar notikt pautā baltuma ſadebſinaſchana. No ſlahpeķliſ, kaſ baribā atrodahō, meefās iſdara taſ ari weħl nemaj naw peenahģigi iſpeħtiſ. Proteina daķas, (faſtahwoſchāſ iķ ogķuraba, uħderraba, ſlahpeķla, ſlahpeķta un ſehra) gan iķ derigās preekſch paſchu ſchēedrinu baroſchanaſ, bet ne preekſch deħſinaſchanaſ, kaſ tilai weenigi ſpeħi radit meķaniflu darboſchanaſ un ſitumu. Slahpeķliſ jau eepreekſch iķ noliktō preekſch diħwu elementu uſtureſchanaſ un war gan ſaģit, ka diħwoneekſ, guledamſ waj ſnauģdamſ, paſaude til pat daudſ ſlahpeķla daķu, tā taſ, kaſ kuſtahō waj ſtrahđā.

Bet augu baribā atrodahō ari ſlahpeķliſ. Uſ 25 ſolotriķeem gaķas nahl 3 ſolotriķi ſlahpeķla daķu. Augu ſchēedrinōſ atrod tilpat daudſ ſlahpeķla, daſchu briħd pat weħl wairaf.

Seeram iķ no 30 liħdſ 40% ſlahpeķla daķu. Taſ nu gan buhtu daudſ wairaf, tad tomeħr newaram teikt, ka ſlahpeķla neatrodahō augu baribā. Bet taģā iķ ihpaſchi naw til daudſ — tauķu. Un tauķi iķ wajadģigi wiſur, kur noteel leela muſtlu ſpeħka attihniſchanaħs, waj ari diħwoneeku ſituma iſteħreſchana leelā mehřā, lai waretu pretim tureteēs aukſtumam, kaſ winaſ ſaldē. Scho nepeeģeefchamu waja-dħibu mehō, par peem., waram redģet pee Eklimoģeem. Wina iķ ſpeeti dģert romu tauķuſ. Āri polar-ſemju iſpeħti-taģi, ſelotaja, atrod to par derigu, baudit tahdu reebigu baribu, tapeħz, ka labakas truħft. Tauķu ogķuradiſ un un uħderradiſ teem beſ runas wajadģigi. Kā gan ar žitadi lai uſtura wajadģigo 37 graħdu (Cels.) eekſchģigo organiſma ſitumu, beſ ſchahm ſiħdoſchahm baribas dalahm, kur aukſtumſ mehđſ buht 40° leelō? Turpretim Kairo, Kalkuttā, pat Marſeķā un Madritē ſchee ſituma deweģi — tauķi — naw wajadģigi. Te pilniģi peeteel ar oliwu un reekſtu eķu.

Wegetarianeekſcheem newajadģetu til zeefchi tureteēs pee ſawās teorijaſ. Peetiku jau ar to, kađ winaſ atſiħtu, ka karſtās ſemeſ augu bariba derigaka un wiſai peeteekoſchā, ja turklaħi weħl bauda peenu un olaſ. Tahđā ſinā wegetariſmus buhtu ſapratiga teorija, kurai netruħft daudſ peerahdijumu, bet ar noiſchloſchannu jaſaka, ka winaſch iķ

peeneħmōſ pawifam žitu iſflatu. Wegetariſma peekriteji breħz til peħz wiſpahriģas un ween'weeniģas augu baribas bruħleſchanaſ. It ihpaſchi winaſ kurn par to, ka žilwekſ lopuſ kauģ deħt ſawās meefas uſtureſchanaſ, teiktami, ka teem nemaj ne-efoť teefibaſ, to darit.

Bet žilwekſ kuſtozuſ noſaudamſ, pilda tilai dabāſ ſitumu, turedameēs peħz winaſ pawehleſ, jo gaķas ehſchana iķ ſaweenota ar wina diħwibāſ turpinaſchannu. Un neeģiģee eemeſli, par teefibu, waj kuſtozuſ briħw kaut, iķ gluſchi ſmeekliģi. Naw nemaj jaſchāubahō, ka maſajām wegetarianeekſchu pulģizam neiſdoſeēs eemantot tahdu wiſpahriģu atſiħſchannu, kaſ toſ ſlubinaħs un peepreēdiħs pallauķit ſchāi dabigai aģinaſchanaſ — gaķu ehft — un newiſ zaur ſchābdeem tahdeem aiſſpreēdumeem tai žeku aiſſchēeħſot.”

Žaunſemneekſ.

Wiſpahriģa daķa.

Kaħdō wahrdō pahř „Tautas beedri“.

(No „Wefelibai ſlahdiģas kaķeģas ſirdeeb ſatuat“ ſaraktiģaja.)

Žeenijama „Baltijas Semkopja“ redakģija! Tagad, kur ne-eewehrotaiſ „Tautas beedriſ“ „ſirdeeb ſatuat“ nodruſadamaſ, iķ loti leelu mulķibu padariģiſ un zaur to daſchu labu kreetni paſmiħdinaiģiſ, par ko winaſch patſ nu ſawās neģeħdģiģas duſmāſ newar wairō ſawalbiteēs, tagad iſluħdju ſuħu laikrakſtā telpu, lai eē, „ſirdeeb ſatuat“ ſaraktiģaģiſ, waru klaji iſſtaħſit, tā un tadeħt nahju uſ tahm domahm, par „Tautas beedri“ tahdu liħdħibu ſaraktiģit un winam paſcham to peeſubtiģit. Iſteikſchu to pateēfi un nopeetni.

Puħpolu ſweħtēendā biģi kaħdā Pahřdaugameekſchu ģimēnē diħrēſ, kur, kameħr jaunee ſawā ſtarpā jauri teħrſeja, daſchi weģakee wiħri ſehđeja ap nama teħwu pee galda, nopeetni ſarunadameēs. Eē peēbeēdroģoſ pee wi-neem. Nama teħwō, noſirmoģiſ wiħrō, iķ leelō laikrakſtu laſtaģiſ un wiſu Latweeſchu awiſchu abonentſ, tadeħt naw ne maģ briħnumſ, ka winaſch greēfa ſarunāſ ari uſ Latweeſchu laikrakſteem un ſpreēda pahř teem, daſchūſ uſflawēdamſ un daſchūſ noſmahđedamſ. Winaſch runaģa til praģiģi un pahřleeģinadami, ka mums žiteem biģa wina domahm japeekriħt. Wiſu wairaf winaſch noſmahđeja „Tautas beedri“ un wina ſpreēdumſ, žil atminos, biģa par mēneto laikrakſtu ſchāħdō: „Tautas beedriſ“ nepelna Latweeſchu laikrakſta wahrdā, taſ nekālpō Latweeſchu tautai, bet kaħdai kauſchu pariģai, kura ſawu labumu deħt weħlahō, lai Latweeſchi paſiķtu weenmehř beħrnu autināſ, un tadeħt wina dibinaja ſcho awiſiti, tai jauķu un peewiģiģu wahrdū dodama. „Tautas beedra“ dibinataģi žereģa, ka winaſ ſpeħs to leelifti iſplatit un tā Latweeſchu weħribu no kreetneem, ſchāi pariģai nepatiħtameem laikrakſteem nowehřft. Bet winaſ wiſlahō ſawā žeribā, winaſ biģa ar ſawu nodomu no-ģeģoģuſcheēs. Latweeſchi paſina „Tautas beedra“ dibinataģuſ un ſinaja tadeħt jau eepreekſchu, ka taſ teem nebuħs ne kaħdō iħſō beedriſ. Winaſ neķehrahōſ pee ta, kaut gan taſ tila wiſāſ malaſ un wiſāſ kauſchu ſapulģeſ par loti labu iſdaudſinātō, bet aboneereģa toſ laikrakſtuſ, kuri pateēfi tautai kalpo, winaſ wiſadā ſinā pamahģa un winaſ teefibaſ aiſſtaħw, kaut gan „Tautas beedra“ dibinataģi ſchihō peħdiģahō kauſchu preekſchā wiſadi noſmahđeja un noſaimoģa. „Tautas beedriſ“ eeguwa tilai kaħduſ ſintināſ laſtaģu — kaħduſ, kuri naw weħl klanifchanaſ un roķu laifſchannu atmetuſchi. Kaut gan winaſ dibinataģi un laikam ari uſtaretaji — jo ſchis niħkulitō neſpeħi patſ uſtūreteēs — raubģija to wiſadā wiſē, gan ar ſawu waru, gan mahſfligi kauſchu ſtarpā iſplatit, tad tomeħr „Tautas beedra“ maſaiſ laſtaģu ſkaiſ ar gadeem newarōģahōſ beħ weħl maſinajaģō. Peħdiģaiſ mahſfligaiſ mehģinajums biģa taſ, ka iſģudroģa pee ſchāſ awiſiteſ kaħduſ peelikuģimū iſdot un to par „ſkolāſ awiſi“ noſauķti; zaur to žereģa wiſuſ Latwiģas ſkolotajuſ par „Tautas beedra“ laſtaģeem dabuti; bet ſkolotaji ſaprata ſcho nodomu un — atrahwahō. Eiħdſ ſchim „Tautas beedriſ“ iſfargajaģōſ wiſu maſaki no praſtahm neģehlibahm un taģā wareģa beſ ihģnuma eekſatiteēs, bet peħdiģā laikā kaħdō muldomiſ iķ tai par liħdſſtrahdneeku uſmeteēs un to par gluſchi reebigu, pat ſlahdiģu padariģiſ.

Scho ſringalwoģa ſpreēdumu žiti, pee galda ſehđetaji, apleģinaja par pateēſibu un no teem eē dabuju ſinat, ka Dm., kurſch kaķram laikrakſtu laſtaģajām par tahdu paſiħſtamſ, kaſ

fawâ galwâ isperinata's melu sira's par beedribahm un perfonahm u. z., laikra'steem peefubta, kureem jads'rd wehlati pahremefchanas par tahdu sira usremefchanu, un tadehl ne weens pat's laikra'stis neufrem wais' wira peefubtijumus, ka ta's pat's Bm's, fahjis pehdigâ laikâ fawus melus „Tautas beedri“ eekawat, kurefch to'sar mi'hlu prahtu usremot, par to Bm's, apfolijis fcho awistiti pa Pahrdaugawu leelifti isplatit, lo wira'sch ari usihtigi mehginajot darit, jo fakra deenâ warot wiru redset ar „Tautas beedra“ patu pa Pahrdaugawas eelahm un mahjahm staigajot un to laudim usflawejot un peedahwajot, bet fatri's wiru atraidat. (Er man wira'sch bija to pahri reises par pama'stinatu zenu peedahwajis.) Tur bija ari dai'chi Pahrdaugawas beedribu preefchneezibu lozekli, kuri man parahdija Bm. rakstias wehstules, kuras tas „Tautas beedri“ par wifu labako Latweefchu laikra'stu usleelija un luhdja lai to no wira aboneerejot. „Tautas beedri“ e'fot Wahzu awises „Zeitung für Stadt und Land“ lutellis un tadehl ari wifu schejeenes Wahzeefchu mi'hlutis. Tadehl e'fot wehlejam's, ka Pahrdaugawee'fchi, ihpafchi Pahrdaugawas beedribu lozekli to aboneeretu, jo tad Wahzeefchi fahis beedribas „labpraht pabalstis'hot“ u. t. t.)

To wifu d'firidot, es wehlejos ari „Tautas beedri“ eeflatitees, jo nebi'u to ilgi redsejis, laut gan zitas awises labpraht lasu. Nama tehws atneja man daschus numurus no ta. Atradu, ka „Tautas beedri's“ bija pateefi tahdu bo'rgu spreedumu pelnijis, kahds tur tapa par wiru isteikis. Ihpafchi sem wirakra'sta „Jannas sira's is Nigas“ bija tikai beskaunigas un negehligas beedribu un personu sainofchafchanas, kahdas tikai Bm's war famuldet. Sludinajum's atradu no Bma un wehl kahda otra u'fajizajumu, lai Pahrdaugawee'fchi peefubta wineem wehsturigas un zitas sira's, kuras wira's gribot tureenes eedfihwotajeem par labu fakraht, un bes tam katra' numura' bija wifu „Pahrdaugawas beedribu kalendars“ isfludinats, lo Bm's, ka klatsefofchi beedribu preefchneezibu lozekli isteiza, isdarot us fawu galwu, bes beedribu atkaufchanos. Kad waizaju, kapeh; beedribu preefchneezibas tahdu ahf'fichanos neatfaujot, tad wira's atbildeja, ka beedribu walde's atfih'fot to apafsch fawa goda, Bmu un „Tautas beedri“ laut kahda' wih'se eewehrot, jo pirmais e'fot wispahrigi pasih'am's un nizinajam's muldonis un pehdigais israhdot zaur to fawu nejehd'fibu un pra'stibu, ka atwehlot schim muldonam beedribas un personas fawas lapas kengat.

Kad wehlati mahja' pahrgahju, tad fahlu domat, ka „Tautas beedram“ majadsetu to atgahdinat, ka wira'sch, kuru Wahzu laikra'sti par „wefeligu kauschu baribu“ usleela, ir tikai fahhdiga sahle pee Latweefchu gara-baribas un ta isdomaju tagad wifseem pasih'am'u pasajizau „Wefelibai fahhdiga kaseja“, kuru loti neihweizigi farakstiju un „Tautas beedra“ redakzija' peefubtijiu. To nedomaju, ka „Tautas beedra“ redakzija' fcho skaidri faprotamu lih'd'fibu nesaprahtis un padarihs, to nodrukajot, teefcham apfmejamu un nepeedodamu mulhibu, bet wehlejos tikai wira's list fapraht, ka par wira's lapu un tahs muldonigo lih'd'firaht'neeku laudis domâ zitada, ne ka wira pate. Bet „Tautas beedra“ redakzija' usnehma manu pasajizau fawâ lapâ un padarija zaur to daudseem gahrdus smeeklus, bet pate few, ka leefahs, nepanesamu ruh'tumu.

Ta nu e'fmu fawu noseegumu klaji isfubdsejis un waretu ar atweeglinatu firdi fchoreis spalwu nolift, ja man neubhtu par „Tautas beedra“ wehlati padaritahm mulhibahm wehl kahds wahrd's japeesih'me.

Ka jau teizu, es ne maf ne'fizeju, ka „Tautas beedri's“ lih'd'fibu par fewi usnem's un tadehl nemekleju wiru preefch eefkatischanahs — jo fchi awistite ir Niga' reti kur useetama. Bet te' peh; kahdahm nedelahm eeraugu tajos laikra'stids, kuras lasu: „Wefelibai fahhdiga kaseja.“ (Is „Tautas beedra.“) „Tautas beedra“ redakzija' ir manu pasajizau usnehmuse! ta es isfaujos, to lahdams. Nu tikai wehl fahlu „Tautas beedri“ mellet, lai ih'ftri pahrelejinatos, waj tas to pateefi usnehmis un — ta bija. (Te' man japeesih'me, ka „Tautas beedra“ redakzija' ir manu eefubtijumu leelifti pahrtajisjufe un daud's teikumus, kuri wehl wairaf us fcho lapu sih'mejahs, peelkufe, laut gan wira fawâ 22. numura' melojufe, ka wira eefubtijumu newatas dehl bes pahrbudijuma usnehmuse.) Es tizeju toreis un tizu gan drihs wehl tagad, ka „Tautas beedri's“ buhs „Sirdeeb satuat“ tih'scham usnehmis, jeredams zaur to wehlati kauschu wehribu us fewi greeft un waret tirgus bahbu wih'se islamatees. Echodeen wira pehdigâ's numur's wehri'gi eefkatotees, man ja-atfih'ftri, ka pra'stibâ un rupjibâ tikai zitreisejais, „leelais tautas wih'se“ ar wiru war mehritees, bet mulhibâ wira'sch ir par mineto waroni daud's pahrafs. Schi' peewed'fichu tikai kahdus peewehrus no tam: 1. Wira'sch isfola teem goda algas, kuri ar raksteem peerahd'fichot, kurefch e'fot leelaks negehlig's, waj „Sirdeeb satuat“ farakstijajâ jeb nodrukatajâ.**) (Ta tad goda algu kahrotajeem wajadsehs peewehreem peefubtijis.)

*) Tadas wehstules Bm's ir pateefi ih'ftri daud's Pahrdaugawee'fcheem peefubtijis.
**) Ko par goda algam dos, tas ar fawu naw teikis; bet ka man stabilis, tad Bm's dascham Pahrdaugawee'fcheem ispaubis, ka fateris goda algas landbars dabu'schot us nahlamo pu'gadu weenu eefem'plari „Tautas beedra“ par welle peefubtijiu. Grib un grib fcho awistiti ar waru fary Latweefcheem isplatit!

rahdit, waj es e'fmu leelakais negehlig's jeb „Tautas beedra“ redakzija. Warens isfolijum's!) 2. „Tautas beedra“ redakzija' rakstijufe peh; manas preefchfih'mes (lo wira par negehlibu dehwe) kahdas wispahrigi pasih'amias personas wahrd'u atfch'garni un lamâ to nu itrgus bahbu wih'se par „Sirdeeb satuat“ eefubtijaju, bet mani, kurefch „Sirdeeb satuat“ wira's peefubtidams fawu pilnu wahrd'u un amatu usdewu, neatsteel ne maf. (Te „Tautas beedri's“ laikam domajis, ka es kaunefchos klaji par „Sirdeeb satuat“ farakstijaju usdotees un kauschu wira'si tos bes nopelna amat, kuras wira'sch fawâ nejehd'fiba' grib amat jeb kas wira'm prahtâ eefchajahs. Schi' ir leeziba, ka wira'sch wih'lees!) 3. „Tautas beedri's“ teiz, ka „Sirdeeb satuat“ farakstijajâ isteizis zitu laikra'stu redakzijahm fchahs mi'hklas atflehgu un tahs steigufchahs „Wefelibai fahhdigu kaseju“ nodruklat. (Te man japeesih'me, ka „Tautas beedri's“ ir malbijees jeb domajis zitu awischu redakzijas par tilpat nefajehd'fichahm, ka wira'sch pat's. Ne ween minetas redakzijas, bet wehl dai'chi ziti „Wefelibai fahhdigo kaseju“ „Tautas beedri“ lafot. fah'fajufchi tuhlin „Sirdeeb satuat“ par „Tautas beedri.“ „Tautas beedri's“ nodruka pat's beefchi rakstus is zitam awisem un lamajahs par to, ka zitu awischu redakzijas wira „Wefelibai fahhdigo kaseju“ nodrukajufchahs. Kahda nejehd'fiba' un pra'stibal!) 4. „Tautas beedri's“ faka, ka „Sirdeeb satuat“ farakstijajâ e'fot us to darbu no ziteem par algad'i faderets. (Te' ir tibri meli; jo es e'fmu „Wefelibai fahhdigo kaseju“ bes kahda zita pamudinafchanas un lih'd'finafchanas farakstijis un wira'm peefubtijis, tadehl ne-efmu pee fcha darba ne weenam par algad'i bi'jis, bet sinu gan, lam „Tautas beedri's“ fawus neelus un mulhibas rakstot ir par algad'i un kas schi's awistites panih'fufcho d'fih'wibu pabalsta.)

Zil nejehd'figi „Tautas beedri's“ kurefch pat's par meeprahtu nosaujahs, fawâ 22. numura' aplinkus daschas awises un personas nolamâ un kahdus rupjus un tikuma juh'tas eewainojofchus wahrdus wira'sch pee tam isleeta, to atfahju, „Balt. Semkop.“ zeen. laf'taju juh'tas taupidams, labaki ne-uffih'metu, un apfolidoms „Tautas beedra“ mulhibas un rupjibas turpmaf wairs ne-eewehrot, paleeku „Sirdeeb satuat“ farakstijajâ.

Adams Amall's,
komis Pahrdaugawâ.

Daschadas sinas.

No eefchfemes.

Niga. Echogad preefch lauleem neisdewig's laik's ne tikai pee mums ween, bet ka is awisem redsams, ari wira Seemel-Wahzija' un Anglija' fahhdjabs par pahraf aukstu un fawu pawafari. Kweefchi un rud'i e'fot pawisam wahji un ne-apfotol ne widejas plaujas; ja kur ari wehl labaki usaugufchi, tad wahrpas rahdot tikai tuffchahs, faufas rogâs. Tapat wafaras labiba e'fot stipri nokawela zaur neaugli'gu gaisu. —

Nidjuee'keem labi pasih'amais, ta fauptais Kreewu-Wahzu-Latweefchu kwartet's, kas ari Nigas Latweefchu beedribas konzert's nereti ir laipni dalibu nehmis, gribot fchinis deenas dotees zelâ pa Widsemes mafafahm pilfeh'tahm konzertodam's. Kwartet's fahfahw is kungeem: F. Reichardt, G. Wense, Ch. Beklewitsch un G. Wiemer. Balfis wineem ir jautas un tee ir brangi eedseedajufchees. Ka sludinajum's lasams, wira's apmekle'fchot Beh'ftri, Walmeeru, Walku, Muhjeni, un dseedaf'chot gan Kreewu, gan Wahzu, gan Latweefchu dseefmas. Tahdeem konzerteem, klauf'taju newar truh't!

Muhfu Wahzu awises, kolekti preefch Wolgas kolonistseem beigufchahs, nu kolekteer' naudu preefch kahda „landitera Mullera“, Karlsruh'e, Wahzjem'e.

Is Kemereem fimo „Nig. Itgal“ par nesen tur notikufchu nelaimi. Wafaras fweh'tfu fefdeenâ beidsamais brauzeens is Nigas fabrauzâ 2 werstes no Kemereu fhanzijas is d'felfzela fargu. Samu algu Kemere's dabujis, wira'sch fefdeenas wakara' bij detwees mahjâs. Zela wira'm laikam bij usnahis meegs, un nelaimigais nolizees us fleepdem, gribedams nogaidit beidsamo brauzenu. Bet brauzens pah'rseidja guletaju, galwu tam atdalidams no fahwa. Nahwe laikam bij us weetas. Relai'ki apraud fewa un ari behrni.

No Mahlpils. Preefch kahda pu'gada fimoja par Mahlpils labdarifchanas beedribas jefchano's. Buhs laiks apjautatees, waj ta wehl d'fih'wo un grib ari labu darit jeb waj jau dse'fgan darijufe un laifchahs eefnaustees ka daschahs. Daudsi faka, ka wira'sch maf ween laba darot. Kaut gan fchahs beedribas d'fih'wiba nepulft wehl fpeh'zigeem fiteeneem, tomehr fchinis wafaras fweh'tfâs wira'sch kruit's augst'i pazehlahs seedona widâ fpeh'zigu gaisu eelopot. Ja Tew, fweefchneekam, gabijahs wafaras fweh'tfus pawadit fchini' romantigâ widuzi, kuru Latwijas Alpu atwafas til jau'ki apwujufchahs, tad Tewi gan ari wilinaja d'fih'ena' pagasta mahja pee fewis. Tur Mahlpils labd. beedr. fchodeen Nihgas-deewei wairagâ wija. Bija konzert's un deja. — Konzertâ dseedataji fimoja nowest klauf'tajus

gan tautiffâs zih'nâs, gan laimigâ mi'hlestiba, gan joku walfti, gan juh'fmgâ, fwehtâ nakt's klufumâ. Ja, fimoja aiflahrt daschu labu fird's-folles stih'gu, ka jau'ko atbalf's atflaneja no tureenes. Ja, pat dai'châ fira' wareja fahwewet daudseem par preefchfih'mi, un fpeh'tâs mehrodamees, dascham ar pirkstu rahdidami, fagit pa lepni

„Ko Tu dleedi ratu rumba
Tew jau labi newejahs,
Es dseefminu nodseedaju
Tu wehl luhpas kufinaji.“

Peewifa fa, tomehr ari truh'ta daud's, lai eefpehtu pilnigi to isteikt, lo daile fahfand's eelkufe. Ihpafchi jault's koris fpehja mafal just ih'fria daikuma. Kapeh; gan tautas dseefmixas no programâ ismestâs? Warubti tahs fkanetu dai'ki jo dai'ki. Peelateem mah'fklas gabaleem wajaga leelala fpehla. Ari japeemin, ka wadons fklaitija til weenu, laut gan mah'fka pra'sija 2, 3 un 4; zaur to daschahs dseefmas faudeja ih'fio raksturu. — Ka konzert's ta ari dejas-wakars bij stipri apmeklets, kas leezina, ka labd. beedr. fpeh'jufe fahjehgumus grof'it un prahtu zilaf uf augstafseem zenteeneem. Un tas jau ar wira's leelais meh'reis — dai'juh'tibu modinat, laifit tikumibas seedus. Ari zeenijamo draudjes gan atradahm weefu farypâ. Roku rolâs ap d'fih'wi wijotees un laika pagehrejumeem lih'd's e'fot, wira'sch mantojis apfahrtne' zeenifcham un mi'hlestibu. — Semkopjeem par eewehrofcham japeemin, ka daud' no muh'fu turigeem femtureem ufkata semes urbfcham ka fahnu leetu, bet mi'h' rofas fulâs fahabufchi pudeles urbi. Zaur to fchektreem, loti tuwu fahwofcheem krogeem, seedofcha pasahwefchana. Waj naw ari tikumibas kopfchana?! — Tahdâ garâ semkopis neubhs wis ih'ftri fahfih'wes pamats un pabalst's! Wifu to eewehrojot, tomehr muh'fu beedribâ dai'faku kopd'fih'wi weizinjufe. Un faprotam's — kopd'fih'we dai'fko; turpretim atfch'firtiba — ja-eerufhe. Un

Kur azis fklatahs azis,
Tur kunnams kuh'tin kuh't!

Wehlams wih'rifchi ftrahdat un fekmigi plaukt tahdâ garâ jo projam!!

Bet wehl ko! Waj nerafios, kas usrahdiu zehlonu, kapeh; daud's turige' Mahlpileefchi fuh'ta behenus zitu draud'fchu fkolâs, kamehr fawejâs paleel tuffchahs?

Seedona B.

Chrgemes apgabals. No tureenes M. B. dabujis fchahdu fimojumu: Muhfu apgabalam fchis pawafaris padarihs d'fiku robu faimneeziba. Rudju lauki ir flikti, ka daudsi tos ujar preefch wafarejas. Sahle faufuma un aukstuma dehl ne-ang, jo no 21. aprila lih'd's 24. majam leetus naw lijis, bet til aukst's seemela weh'fch gandrifh is deenas puh'tis. Wafchâs wafaras fweh'tfâs puh'ta til aukst's weh'fch, ka bija ar seemas drehbem ja-apgeh'rbjahs. Mahla seme ir ta fahaltufe, ka newar usart un lih'd'senu dabut. Debes'braufchanas deenas rihtâ nobega Chrgemes muifchâ jannahs d'firnawas, kuras bija eerikteta mafchana, dehlu fahgefchana un wilnas fahrfchana. Skahde melderam leela un truh'tum's wifam apgabalam nodegufchu mafchinu dehl.

Stufmanmuifcha. No tureenes mums raksta: Te' pee mums pastahwigi faufum's ufurejahs, ka ned's labiba, ned's fahle auga, wif's bija ka panih'jis. Laudis ar leelahm nopuh'tahm ilgojahs peh; leetus, bet to gan faggat' — — — fima's! 25. majâ te' pee mums usnah' — — — leelu weh'tru, kas nof'ta wifus laufus, Tur — — — fahd ka fumbeni ween bij redsami. Rudjus fahf usart preefch wafaras fchjas; bet kur tad wehl zita fchahde pee wafaras augeem, ka pee lineem, aufahm, kahpofteem, dah'fâs abhelem seedus noplehfa lih'd's ar wifcham lapahm, pee lam wehl isfaham logu glah's tita isdaufitas. Kryfas leelum's bij reektu leelumâ. Kad krusas un leetus negoif's bija pahrgahjis, tad uh'dens no kalneem uf eelejahm wehlahs leelahm ftraumem, kur wehl otra' rihtâ bija fahfahju'fchahs leelas fchupas no krusas graudineem. Krufa usnahza pu'zef diwâs peh; puddeenas un beidsahs pulk'fien diwâs. Ta til bij weenu pu'f'tundu, bet fchahde ir jo leela padarita. (M. B.)

Leelwahrdes pagasta, ka „B. W.“ no it drofchahs pu'fes fimo, fefdeem pee lopeem parahdijufchahs leefas fehrga. Brugu teefas lozekli's isbrauzis fcho leetu ismeklet un gahdat, ka neifplah'tahs tahlal. Glufchi jabrih'nahs, zil weeg'prah'tigi wehl isfurahs lautiri pah'chi tahdâs fehrgas. Leelwahrd'e tee nof'prah'gufchahs lopus — kas tafschu tulit ar medeh'steem kalkeem ja-apfaisa un jo d'fiki seme ja-aprol — eepreefch nodih'rajufchi, lai ahda ne-eetu postâ; wira's pawisam neapdoma, ka zaur ahdu fehrgas dihgli war tahlal isplatiti un ta ari atlikufchee lopi nobeigti tapt. Stah'ta ka dihrataji few pirkfâs eegreesufchi un nu gruh'ti fahfimmufchi. Seh'rd'figu lopi afinis, ja tahs zilwela afinis top, ir giste.

Is Baufkas. Dird's wafaras fweh'tfâs Jelgawas akteeri pee mums fpehleja „Zih'ruliti“ un „Dots dodamam atdodahs“. Pirmais gabals, ka wifur, ta ir fche leelu labpatifcham emantofa. Pehdejas gabals, lai gan pilns Schibdu joleem, labafai publikai, la kifahs, ne wifai patika. Salezina, ka Jelgawas akteeri jau dse'fgan labi eefpeh'leufchees. It ihpafchi Sah'rtona isdse, ka Jetina eefch Zih'rulifcha lugas, publikai labi patika. B. W.

"Tagesanz. f. L. u. U." sūno, ka Kursemē buhšot pawisam 25. meera- lungi, kuru ušturešana malkašot 110 tuhst. rubl. Šho nauđu grib eekem no patentem, šcheinem, nelušinamās mantas un defetinu nodofšanahm. Preefš meera-lungu ušturešanas malkašot Jelgawa, 11,320 rubl. 90 kap., Veepaja 10,401 rubl. 92½ kap., Kuldīga, Wentšpils, Daufļa, Tukumā, Žehtabiate, Jaun- jelgawa, Wispute, Grobina un Piltene 22,276 rubl. 65 kap.; — 33,999 rubl. 47½ kap. Kursemes meestri malkašot 3060 rubl. Tā tad buhšot pilsehtahm un meestriem jamalkā preefš meera-lungu ušturaš 37,059 rubl., jeb ½ no wifam malkašanahm. Preefš meera-lungu wehle- šānās subtišot leelgruntneeki 125 delegatus jeb wehle- tajus, mašgruntneeki — 125 un domenu-waldiba 25; tā tad lauzineekem buhšot kopā 275 wehletaji un pilsehtahm tīkai 31 delegats jeb wehletajs. No tam redsams: 1) ka pilsehtahm, pee leelakās malkašanās, ir pee wehlešānās masalas teefšas; 2) ka Kursemes pilsehtas malkā wisleel- lakās malkašanās, salihšinot ar nodofšanahm tajās gu- bernās, kur ir eewesta semšiba, un bes tam wehl pilsehtas Kursemē uštur šlimneeku-namūs un dod šwezes un malku preefš zeetumeem; 3) Kursemes pilsehtas tīk daudš malka- damās warot pagehret šhini sīrā leelakās teefšas, jo pil- sehtneeki ešot wairal mahžiti un pašwaldiba wairal i- weizigi. Tahdam taiknam pagehrejūmam nebuht newar pretotees.

No Tukumā mums peesuhstis šahhā raktis *) 24. maijs mums Tukumneekem un wifem šha apgabala laudim bij reta preeta deena, kahdu tīkai pež trim gadeem atkal pee- dšhwojahm, bet tagad jo jautraku un lihšmafku neka šorei. Tai deenā Rigās Latweešhu beedriba, Latweešhu mihlā mahmukite, išbrauzā sakumšs uš jauko Durbes muiščas šoku dahrsu jeb tā šakot, atbrauzā pee mums zeemotees. Kurš gan tahdus mihlūs un tīk retus zeemirūs godam nefanems? Tadeht šhejeenes labdarības beedriba jau laiku jo laiku ruhpejās lai šagaidišāna un ušņemšāna jel buhtu kad ne wairal, tad tal drušān ween weesu zeeniga. Par goda šhejeenes un žitu išpušhofšanū it ihpašhi gabda- dama wehreem Latw. labdarības beedriba, išpelnišās leelu pateizibu, tapat tā stanzjās preefšneeks Thalberg lgs. kas stanzju bij lizis išpušhofot ar šarogeem un meijahm. Deena bij jauka, tadeht jau dšelsžela stanzjā bij šapul- zejees kauschu laba teefa, kas mihlūs šidseneekus šagaidi- jahm peebrauzam. Širsnigi apšweizinaušhees lihš ar wizeem dewamees, šara mušlāi šhelešot, uš išredšeto jauko šakumu weetu. Tur jau bij preefšā Durbes muiščas dšimštkungs, Tukumā aprinka maršhals barons Necke lgs, Tukumā dšeedataju šoris ar šawu wadoni, školotaju Wih- tina lgu un dašhi šinti Kursemes tehwu un dehlu, mahtu un meitu. Wispirms apšweizinaja atbraušhofšos weesus mihlgeem, širsnigem wahrdem, tautiškā, dedšigā runā Wihitina lgs. Wajēja šajust, ka wina wahrdi bij aridšan tautas wahrdi, jo tee atrada dšhemu, pilnigu atbalku šaira šlauštaja širdi. Šautā lihššibā Latwju pagatni pee- minedams zeen. runatajš iššajija Rig. Latw. beedribai atših- šānū un pateizibu par darbeem, šo ta paštrahdajufe tautas druwā un peemineja, ka it ihpašhi ar šheem dar- beem beedriba eemantofufe šawu zeenito šahwolkli tautas dšihwē un heidsa šawu runu, winai nowehledams ir turp- mat kuplu weifšmu un labas šelmes. Pež tam bij deesgan eewehrojami tee wahrdi, kureem Durbas zeen. dšimštkungs apšweizinaja beedribu, iššajidams, ka arweemu, šamehr beedriba štrahdāšot wisparihgās atšihšibas un mahžības išplatišānās garā, ta wīnam buhšot mihšš weefš. Par šhijm širsnigahm apšweizinašanahm pateizahs beedribas wahrdā wīnās preefšneeks adw. Kalnira lgs. Pež tam nahza wehl daudš žitu runu. Bet lai neašmiršlam peeminet ir jaukahs dšeesmas, kas pa runu šarpahm iššaušjāhs tā jauka laššigalu pogofšāna. Ša ar runahm un dšee- mahm ween nepeetika, tad patš no šewis šaprotams, ruh- peja tīklab pilsehtneekem tā lauzeneekem šawus leelus šokā maurinā išširpinat. Un kurš gan nešināhs, ka danšojot išeekahs it ka šaule un lihš ar to pulštens daudš ahtrati- eetu, tadeht aridšan it nemanot bij wakarš klahš kur ja- škštrahs. Tas bij gruhšs břihdis, kad mihšos weefus uš dšelsžela stanzjās pawadiušhi redšejahm, ka tur šakahpi wagonos un tee, kas mums tīk mihli bij, pašuhd atkal no mihfu azim. Tīk žeriba muhs magenit špehja meerinat, ka pež gada šaira warbuht atkal tīkmees.

No Kuldigas šahhā „Vib. Tages anz.“ no uštizama awota šmelidams, šahhdu notiku: Kahds šon L., kurš preefšitahs pee bagatašajem muiššneeku leelgruntneekem, eepafināhs Kuldigas gimnāšijā eedams ar weenu no šhe- jeenes augšlakās meitenu školās školneezem, ar šlaisšo ših- deeti R. Š. kurā wīnš nahwigi eemihlejahs. Preefš šepimeem gadeem nobeidša f. L. lgs šawu atšahšānās eš- šamū, nogahja uš šehrbatas augšškolū un pež tam ša- šaku regimentē eestahdamees, bija lihšša šarā pret Turkmē- neem, kur deesgan goda ušpelnišahs. Pa tahm šarpahm bij eetikufe R. Š. jaunkundse pilnās gaddšs un tai newareja wīnās wežaki, kureem mafa šhku krahmu bodele peeder, ar

wisleelako mahnišānās išrunat no prahja mihleštibū pret f. L. lgu. Šigahjušhā nedelā atbrauzā f. L. lgs, kas ta- gad iraid wezumā no 27 gadeem, grešnā, iššetreem širgeem preefšā juhgā šoritē. Wispirms šhaidribā tizis ar šau- nās šihbdeetes wežakeem, wīnš lihš ar šawu lihšawinu išgahjušho šehdeem atšahja Kuldigu, želodams žaur War- šhawu uš Wihni, kur nodomajūšhi dotees teefas laulibā. Lihšawina bij par šahdu šahnu eeliru labu gabalu šah- jahm nogahjuše un tad tīkai eekahpa šoritē. Wīra bij šai- lojušehs no žiteem šihbdeem, ka tee aišželofšānās deenā, kas eekrita akurat pa šhahahm, kur wizeem deesgan walas tai ka nekā ne-atreebtos.

Behrnawa. „Pärnu Postimes“ raksta, ka Behrnawā nesen no krona pušes tīkufhi aplahrtējo pagastu semneeku širgi apšlati. Apšhāišanās weetā pallawneeks, kurš ap- šhāišanū išdarijis, teizis uš brugu lungu: „Šš žereju, ka atradišhu šhe, tā bagatā gubernā, daudš brangu širgu bet ešmu wihlees; šhejeenes širgi ir šoti wahji!“ Brugu lungs, menogaidijis pallawneeka runās heigumu, šteidtees atbildet: „Nedomajet, ka wahji širgi leezina šhejeenes kauschu nabadšibu!“ — Ar roku uš širgus plāšha rahdi- dams, wīnš preefšmejis dedšigi: „Tur žuhs redsat sem- neekus ar šawehlufšheem mateem, šaplišhufšheem šahšo- keem un wihšem; bet ta ir wiltiba, ar šo wīni šawu ba- gaitibu šheppj. Apwajajatees šankā (pee šheem wahrdem brugu lungs rahdijis ar roku uš Pleškawas šaru-bankas namū) un žuhs dširdešet par břihnūmu, žil daudš wizeem tur uš prozentem naudas šohw!“ — „War gan buht u. t. t.“ pallawneeks atbildējis. — „Břihnūms gan“ — tā „Pärnu Postimes“ teiz šahlak — „žil jauki muiššneeks prot semneeku godu šwešho preefšā aišbidinat! Kad pee- tem no ahropušes naw nefas eerangams, kas turibu aplee- zina, tad rahda uš žifureeni, tā: uš naudas šanku, itin labi šinadams, ka šwešhais ne-ees turpu apwajajatees un neda- buhs tur ari patešbu šinat. Bet wīš weenalga, atšilde ir dota, kurai šehwerēs šehrbušhōšs semneeku bagatiba ja- opleezina. Ta žilweka tizibai wajadsetu žektai tā tehrau- dam buht, kas waretu to par patešbu peereem, ka sem- neeki, šam šawehlufšhees mati un šehweraini šakšoti, ar šaweem wahjeem širgeem wed tīkai šhaidru nauđu uš šanku. Šā prahtigs mušfu šemes semneeks, šahli un maiš ešh- dams un iš šhaidra awota ušdeni paštrahdamees, nakti ne- guledams un deenā gruhši štrahdadams, ar šaweem šwee- deem šapelnitās šapeikas peetaupa un šankā uš augleem nobod, par to neweems newar břihnētees. Šhīs šapeikas ir wīra zeetš ihpašhums, ar šo tas war par šawejeem gahdat un šew šahdreis mahju nopiekt. Bet ta ir šinama leeta, ka wīš šankas eerehdri naw semneeku draugi. Ta- deht noteek, ka tur uš naudas eeljejeem semneekem šhahš ar šhaidigahm azim.“ Weidšot „Pärnu Postimes“ iškala wehlešānās, lai daudš tahdās eestahš želtos, ka Wīlan- des žgaunu šemtopju beedribas nama buhwe, kur semneeki waretu šawas šuhri gruhši pelnitās šapeikas uš augleem nolikt un šhaidigo Wahzeeshu azim pašleht. — „Šakala“ preefšmē tam, ka Wīlandes žgaunu šemtopju beedriba nah- kufe jau pehrn uš tahm domahm, šawšarpiju krahšānās šakš dibinat, kurā semneeki waretu šawu nauđu uš augleem nolikt un iš kuras tee dabutu uš šawahm mahjahm nauđu aišņemtees.

Š Peterburgas „Nig. žtgai“ telegrafeere, ka žaur Wīšaugštaku pawehli lauku pagasteem atšauts, šemt nomā krona šemes gabalus.

Teetas pratēju šehdešānās pee semneeku atpriešā- nahs šumas pamāšinasānās eefahšahs 3. junijā Peterburgā. Bes šenat minetahm peršonahm waldiba wehl ušajinajufe peedalitees ari Peterburgas gubernas šemšības preefš- neeku Gorššakowu.

Peterburgā, 4. junijā. Šhodeem pulštēn 4 pež pušdeenas Keisara un Keisarenes Majestetes kopā ar Ša- weem behrneem no Gathšinas pašwīllahs uš Peterhofu.

Peterburgā, 5. junijā. „Waldības Wehšnees“ išlu- dina šarateefas špreedumu politiškā prozešē par dešmit ap- šuhšeteem, no kureem 4 ir šeweetes. Diwi tīk nosoditi uš nahwi; bet Keisara Majestete šho šodu pašgrošija šoda dorbōš uš wīšu muššhu; wīš žiti noteefati uš šoda dar- beem waj dšhwi Šibirijā.

Serbu krahš Milans, 1. junijā Peterburgā nobrau- žot, dšelsžela stanzjā tapa apšweizinatš no leeknāsa Wla- dimira Alekšandrowiškā. Petera-Pawila šasniju apmelle- dams, wīnš nolika greinu šudraba šauru-kroni uš Keisara Alekšandra II. šahru, un leelu, iš dšihwahm pušem šarp- kurahm 400 rofes atrodahs) šaištu kroni — uš nelaitēs Keisarenes dušas weetu. — Krahš Milans, kā doma, at- brauzis, aprunatees par šawu pa-augštināšanū par šeh- niku, šapat tā wīra šaimiškā, Rumānijas waldneeks, to nesen darijis. — Šā šinams, Serbu-Turku šarā šrewu generalis Iškernajewš, Alekšinažes šehgeri, Milānu jau reiš iškauza par šehniku; bet šohdai iššautšānāi newareja buht nekahda špehla. Warbut tagad wīnš buhs šaimigahs.

Šlawofli šreetnālais rakšneeks Afšakowš šawā ne- delas awižē „Rusj“ nesen nodrukājis paššpreedumu, kurā it tā iškajita šlawofli šrograma wāišš waldības šinā. Minetā šrograma šahhā: Paršamenta ar tahdahm tee-

šahm, kahdās redšam Wāwara-Širopā, šrewijai newaja- got. Wīnās šaram wajagot buht Patwaldneekam. Bet no otras pušes atkal pawāššneekem ešot wajadšiga itin břihwu padoma deweja balšs. Šhi padoma doššāna teem ešot atšaujama diwejadā wihšē: weenšahri žaur pilnigi břihwu preš (šakrašteem) un oršahrt žaur wāišš šaeimu jeb šaboru, kas no wīšas šemes eezekams. Tīk ween šhijm šaeimam, tā jau šajis, nedrihšot buht tahdās politiškas teefšas, kahdās Wāwara-Širopas tautas weetneeku šapulzem. Wīnam ešot atšaujama tīk padoma deweja balšs, un šara šinā tad ešot, šho padoma eewehrot jeb ne. Šaeimai ne- ešot wajadšigi šikumā nošajiti šapulžes šakš. Wīnai wa- jadsetu tīk šanahšt tad, kad šars to atrod par wajadšigu, un tad apšprešt tīk tahdus žautojumus, kahdus Wīnš at- rod par derigu, tai šikt preefšā.

Waldajās pilsehtā, šomgorodas gubernā, bijis brees- migs ugundšrehšs. Nodēgufe wešela pušpilsehta, ar diwi šakražahm, telegrafa un pašta šanzjahm, meera teefas namu u. ž. Šahde leeliska; daudš pašaudejušhi it wīšu kas teem bijis.

No ahšsemehm.

Franzija. Tautas weetneeks šefans lizis preefšā, pašhānat preefš šaldateem šikumigo šara deenāša šaiku no 5 uš 3 gadeem. šefans pee tam atšaužahs uš Wāžiju, kur ari pašahw 3 gadu deenāša šakš. Šahlak šefans šika preefšā, atželt teefbu, ka šawwāneeki ar šinam mahžibu paleek deenāšā tīk weenu gadu. Šhāi pehdešā šinā šefans atkal grib apgahšt kahdu pež; Wāžijas preefššhimes eewestu eestahdi. šefans iškaidroja, ka weengadigu šaw- wāneeku eestahde ešot arišokratiška buhšāna, kas Fran- žušhu šaram preti un tadeht ari Franzijā neatrādufe preefššānū. šara ministērs šarre abeem šefana preefš- šikumeem pretojahs un it ihpašhi deenāša šaka poihšina- šānāi, kas šahhdešu Franzušhu šaldatu šakai šaramahžibai. Preefššikums wehl šop apšprešt.

Anglija. Šozialištu kongreš žirihē, kuru gribeja išrihtot 21. augustā (2. septembrī), tā šinams, Šweizes waldiba aišleegufe. Bet nu šoziališti wīšas šemes šakšahs šapulžetees uš leelu šarptautišku šozialištu kongreš šondonā 2. (14.) julijā. Šhīs šondonas kongreš gan jau agrat bij nošpreštš un iššudinats, bet to šenat nedomāja išrih- šot tīk plāšhi, tā to tagad grib darit pež žirihēš kongreša aišleegšānās. 2. (14.) julija deena preefš kongreša išk- dšeta par peemiam Wāšiles žetuma išpošišānāi žaur Pa- rišes šaušhu pulšēem 2. (14.) julijā 1789, kas teek eerau- dšita par leelahs Franzušhu rewoluzijas eefahkumu. — Mosta prozeše šika galigi iššpreesta išgahjušho oršdeenu. Šā šinams, šwehriņatee to jau atrādūšhi par wainigu, bet tā ka Mosta aiššahwetajš pašahweja uš tam, ka preefš Mosta nošeguma Anglijā ne-efot peenahšofšha šodu šikuma, tad teefnešs negribēja uš šawu galwu iššludināt šrahpi, šaut gan tas aiššahwetaja domahm nepeekrita. Wīnš nodewa žautajuma iškštrāšanū augštakā teefai. Šhi ne- špreeda par Mosta wainu, jo ta jau žaur šwehriņateem atšihā, bet špreeda tīk par to, waj preefš Mosta nošeguma ir peenahšofšš šoda šikums, un kahds ih- pašhi, jo pež šoda prešes šikumeem neweenu nedarbu, žil negehligš tas ari buhtu, newar šodit, ja par to naw agrat pašahwejis peenahšofšš šodu šikums. Dašhi domāja, ka Mosts warbuht wehl tīk atšwabinats šikuma truhkuma deht, jo Angli, kas mehšš šodu šikums išdot tīk pež wa- jadšības, lihš šhijm wehl nekad nebij pee šewis peedših- wofušhi tīk nešannigūs un neleektigūs awiškū raktihs, kah- dus Mosts šaidis druhā, un tadeht warot gan buht, ka teem wajadšigā šodu šikuma truhktu. Mosta aiššahwešānū minetā augštakā teefā ušnehmees adwokatš šonšs. Augštakā teefa nošpreesto šodu apšširpinajufe.

Bulgarija. Kahda šeweeshu deputāžija nodewa šra- šam no 325 šewahm parāššitu adrešt. Parāššitajās išk- šaka, wīnās audšinajot šawus dehlūs tahdā wihšē, ka tee wīš breesmu břihti upuretu šawu dšihwibu preefš šhāsa un šonšituzijas, un šatra mahše turetu šawu dehlu par šemes nodeweju, ja tas peekrištu šonšituzijas atšehšānāi. — Šakraštu leetā krahš bij dewis eekšheetu ministram neaprobešhōtu pilnwaru, šrahpet un aišleegt awišes pež šawas atšihšānās. To daridams, krahš bij atšaužees uš dāšhadeem truhkumeem Bulgaru šikums, Šhi pilnwarā tagad nemta atpakat pež tam, ka augštakā Bulgarijas ša- šajijas teefa špreedufe, ka Bulgarijā preefš šakrašteem, wīšur, kur jauna Bulgaru šikuma truhššot, wehl ešot špehā wežais Turku druhās šikums. — Dašhi ahšsemneeki, tāi pulkā ari šrewu awišes „šolofs“ šorespondentš, ešot iš Bulgarijas iškaiditi, tadeht ka tee uš mahjahm rakšijūšhi šinās, kas waretu šahhdeš Bulgaru waldibai. — Šerbijas gahwās pilsehtā Belgradē, Bulgaru waldibai ir šaws dip- šomatišks agents, kas aiššahw Bulgarijas interešes pee Šerbu waldības un žaur kuru Bulgaru waldiba ar Šerbu waldibu šarunajahs. Šhīs agents uš šawas waldības pa- wehli tagad šehlojees pee Šerbu waldības, ka Šerbu ra- dikālas awišes parak nepeekahšigi ušbruhšot Bulgaru wal- dibai. Šerbu waldiba iškajūše šawu nošehlošānū, ka tas notigis, un teikufe, ka wīra buhšot awišes nobot tee-

* Wīnš waina, ka rakšis nolawejees.

fahm, ja Bulgaru waldbida tai eefneegtu fhai leeta ofizielu fuhdibu. Bet ari bes tahdas fuhdibas Serbu waldbida folijufehs ruhpetees, la minetas Serbu amises eefahktu runat mehrenafu walodu. — Jaundibinatās kara teefas jau efot eefahktufahas ismekleshanu pret dafcheem Bulgaru liberalo awifchu redaktoreem. Dafchi walfis amata wihri no liberalās partijas eefneegufchi fawu atlahpshanos, jo tee bihstotees, la netiklu nodoti kara teefai, tadeht la it ihpafchi amata wihreem aifleehts, zihnitees par liberalo partiju.

Greekija. Korintas kanala rakshanu usnehmees Ungaru generala Tirra kopā ar Lesepu. Schim pehdejam til buhs augstakā pahrubshana, bet pafshus kanala darbūs wadihs Ungaru inscheneers Bela Gersters. Rakshana eefahfshotees fcho rudeni un buhshot 5 gadās pabeigta.

Turzija. Projefe pret sultana Abdul-Asifa fleykawahm warbuht wehl nahls teefas preefshā, wismafak lihds fchim wehl naw taiftis spreedums, to list pee malas. Bet Midhats pafchā wifadā wihfē tikshot atkwabinats, jo tam newarot wainas peerahdit. Pee isflaufshinas Midhats pafchā isturetees loti ismanigi un gudri. Wiafch warbuht paredseja, la sultans Abdul Hamids fehdeja fahnu istabā aif durwju preefshāzameem un wifu noklausjabs. Midhats teizis, la wiam pee sultana Abdul-Asifa nogalinaschanas nebijufe it nelahda daliba, bet la wifu isdarijis nelakis Hussein-Awni pafcha uf fawu galwu. Tomehr ari

wiafch, Midhats atfihstot, la mineta nogalinaschana pehz sultana nogalshanas bijufe politiska wajadsiba, jo zitadi brofchi bijis poredsams eefshēhts pilsonu karfch, kas Turzija buhtu padarijis galu, jo tolaik jau ahrigi eenaibneeki taifshufchees tai usbrukt. Abdul-Asifa nogalshana atkal tadeht efot bijufe wajadsiga, la tas zaur nekreetnu fainneezibu walfi postijis, taifsees, pilnigi padotees Kreemu fwaram un gribejis apgahst Turzijas trona mantibas lahrtibu, gatawodamees fawa pafcha dehtu isfludināt par trona mantineefu un fawa wejaka brahla, nelaika sultana Abdul Medshida, dehtus no trona isfleht. (Tagadejais sultans Abdul-Hamid ir Abdul-Medshida dehts, un tā tad Midhats islizees, la wiafch til ruhpeees par tagadejo sultana trona mantofchanas teefbas apfargafchanu.) Pehz fchis isflaufshinaschanas sultans Abdul-Hamids lizis pret Midhatu isturetees ar leelatu zeenifchanu, atahwis tam staigat Jdis-kiofka dahrsā un nosufhtijis tam par dahwanu fashofa fwahrkus. Tahdus fwahrkus sultans mehds dahwat til augsti zeeniteem wihreem, par peem. fwefchu walfiju fuhtneem, kas tad dahwatos fwahrkus ari mehds apwilkt, kad tee pehz tam sultanam preefshā shahdahs. Midhats pafcha tad ari pa dabrsu staigajot aplahrt schais fashofa fwahrkōs, laut gan tee karstā laifā ne wifai patihkami, bet sultana dahwanu nedrihts bes usmanibas list pee malas.

Tirgus sīnas.

Lais gan Altals, bet tomehr pa-aufstē. Pušdeenās tikko 110 R Altuma. Wehshch pafshawigi: 3W.

Is Gelfshkreemijas gubernahm, ihpafchi is deenwidus wakara, zeribas uf fcha gada plauju loti brangas, bet is dafchadeem apgabaleem, kas taifni labibas awoti Rigai, un is Baltijas gubernahm nahf behdigas sīnas leela pafshawiga faufuma deht; zerams, la pehdejais leetus wehl buhs bijis eefpehšigs. Wafaras fwehtku deht tirgus rahms; leelaku lihgumu naw notizis.

Lini meertigi, bet stingri.

Karepes stingri. Runā, la masu partiju fahhga uf augstakahm zenahm, nefa lihds fchim.

Brakku linfehllas bes pahrgrosifchanahs, pehz labuma 7 mehr. (87 1/2 %) fehllas dabujamas par 163—165 kap. pudā.

Karepu fehllas zelahs uf augfchu.

Rudsi stingri. Par 115 mahrijnu fwageem malfaja 140 kap, pudā. Lihgumi, zil sīnams, naw dauds notikufchi. Pa dselszēku peeweda maija mehneft lahdu 119,000 pudu.

Mufas plabni. Prafa 85—95 kap, pudā; bet nefa lihgt. — Isgabjufchā mehneft peeweda pa dselszēku pudu 524,000.

Meeschi meertigi.

Atbildigs redaktors: **Stabla Juhlts.**

No zensures atwehlets. Rigā, 10. jūnijā 1881.

Sludinājumi.

Труды

этнографического отдела. Книга VI. Материалы по этнографии Латышского племени. Подъ редакцией О. Я. Трейландъ (Брисемниаксъ.)

Krahjums, Latweeschu tantas

fakamu wahrdu, mihklu, pubshlofchanas un burwibas wahrdu,

falahts no Fr. Treulanda, (Brihwsemneka.) Kreewifki un latwifki.

Tagad atkal dabujams par 3 rubl. 50 kap. gabalā,

Puhzifchu Gederta un beedra grahamtu pahrdotawā, Nr. Rigā Ralku-eelā Nr. 14.

Kantora pahrzelschana

P. van Dyk'a pehznahzeji,

kam ir uf lehgera

femkopibas un amatneezibas mafchinas,

tapat ari fkmstigi mehpli,

aizehla fawu kantori uf faweem lihdschinigeem mafchinu-lehgereem,

Leelā Smilfchu-eelā Nr. 18.

(P. van Dyk'a pehznahzeju namā.)

Rigā.

F. W. Grabmann, Rigā,

cepretim Jelgawas un Tukumas bahusim.

Arli, arliu daikti, fehjamas un planjamas mafchinas. Ar tolabim un gewell shenamas kulamas-mafchinas. Garreta lo-komobiles un kulamas-mafchinas, kas ihpafchi weenifahfchi labi taiftas un dauds wairahda; uf Parises pafauls ishabdi tabs ar 2 setla medatam kronetas.

Superfosfati, augst- un widus-grahbigi, ar peefolita labuma apgalwofchanu.

Wehl iraid dabujams

Puhzifchu Gederta un beedra grahamtu pahrdotawā Rigā:

Baltijas jautajeens.

Profesora M. P. Bogodina wehtule, dahwinata flawenā Latwju un Igaumu aistahwa Doktora Garliba Merkela peemirai. Is Kreemu walodas tullojis G. P-s.

Saweem zeen. pirzejeem daru sinanu, ka pahrdodu Langdales Superphosphatus

apafsch Rigas Politechnikas stanzijas kontroles;

katram pirzejam ir brihw, kas pehrf ne mafak tā 30 pudus, list pee Rigas Politechnikas par walti ismeklet, waj ir no manis galwotais stiprums.

Apsolu saweem pirzejeem labu apdeenefcharu, rikstigt fwaru un lehtu zeenu.

Ar zeenifchanu

Sander Martinsohn,

Peterburgas Nr. Rigā, Ralku-eelā Nr. 16.

Deel-Geres pagasta teefa dara zaur fcho sinanu la 6. maija fch. g. ir Deel-Geres muifchā atrahs weens fwefchs sirs, 4 gadus wezs, behes ar melnu sribju par muguru, 12 rublu wehrtis, un ufaizina fchi sira nesinamo ih-pafchneeku, iwehtatais lihds to 23. jūnijā fch. g. fche peeteiktees, jo pehz fchi termina tiks ar sira pehz lituma darits.

Deel-Gere, 26. maija 1881. Breefshchēd.: M. Buttel. Teefas-ftrihweris: W. Kersch.

Jelgawas Latw. beedriba. Ahrfahrtiga general-fapulze,

12. jūnijā 1881, pulst. 1. pehz pusdeen.

Deenas fahrtiba:

- 1) Breefshlittums deht beedribas nama nepaturefchanas.
- 2) Dafshadas beedribas eefshēhtas darifchanas.

Sapulze taps notureta beedribat peederofchā namā.

Kursemes bishkop. beedribas fapulze

buhš 18. jūnijā fch. g.

pulst. 1. pehz pusd.

Jelgawas Latweeschu beedribas namā.

Deenas fahrtiba:

- 1) Jamu beedri usnemfchana;
- 2) ishpreefshanas par to, waj bishkopiba war atneft pelnu?
- 3) waj fainneeks, kas ir biteneeks, nenokawe zituz laufhaimneezibas darbūs?

Presidentis: Puhzifchu Gederts.

Rigas Latweeschu amatneeku palihdsibas beedribas krahshanas un aifdofchanas fabeedribas statuti

paraktiami pee preefshneela Puhzifchu Gederta.

Nr. Rigā Ralku-eelā Nr. 14.

Rig. Latw. labd. beedribas meitu-fkola ar pensioni.

Mahzibas no jauna fahlftees 10. augustā. Malfā par pensioni 60 rbl., par mahzibahm 6 un 9 rubl. par semestri. Musika un Franfshu waloda ir privat-leetas.

Jaunas skolneezes un pensionarenes mar peeteiktees latā laifā

Rigā Mafkawas Nr. Rigā, Awotn-eelā Nr. 21.

Skolotajis: P. Silinsh.

Puhzifchu Gederta un beedra grahamtu bodē ir dabujami:

Jautajumi un atbildes, jautreem faudim.

40 jautajumi un 40 atbildes weenā lastis. Malfā 10 kap.

Superfosfatus

pahrdod lehti

P. Wachholders, Koknefē.

Jelgawā.

Ween. un diwojhu arli, arli, ar kureem kartufeli iswagojami, uguns-kuri no 20—150 rbl., ar kureem uf galwofchanu 50 procentes malfas eetaupa, dahrsu un uguns-prints wifadā leelumā ir dabonami un apfshelshanas uf kapu krusseem, fchdem un dsels trelineem u. t. j. pr. nem pretim

A. Wittekopff.

Dsels leetawa un mafchinu fabrika, ahrepuš Annas wahreem.

Ogles un preeedes bakks, planfas, dehtus, lates

un wiswifadus buhwofkus par lehtu malfu peedahwā

E. Jakobsohns,

Jelgawā, upes eelā Nr. 4, aif bruhwera Herrmutha.

Jaunas grahamtas.

Patlaban isnahza Puhzifchu Gederta un beedra apgahdiba, Rigā:

- 1) Selta femneeks, statu luga 4 zehleens no Jamem-Bodmeefa. Malfā 50 kap.
- 2) Nekreetni behrni, fahhts no Wenzlu Edwaria. Malfā 25 kap.
- 3) Gufs un Lihfina. Stahhts no L. M. (Tre-fchā druka). Malfā 8 kap.
- 4) Jigs Moses, ar pilnigahm dseebafchanas notehm (otra druka). Malfā 35 kap.
- 5) Mihlehtibas un mihlehtibas gaudu dseef-mas, no Lappas Mahrtina. 1. data. (4. druka) M. 20 kap.

Bes tam muhu grahamtu pahrdotawā dabujamas:

- 1) Моперой оловарь. (Zubrneehtas wahrd-niga no Ehr. Waldemara). Plahns wah-lōs eefahhta, malfā 2 rubli.
- 2) Zutas un Lihfina. Widsemes teifa. Malfā 5 kap.
- 3) Serbijas waronis, tulfois no D. M. 10 t.
- 4) Puh-pufshkits uf Keifara Aleksandra II. kapa. Szerejis Lappas Mahrtinsh. 10 t.

Konzertu sīnoschana.

Kreemu-Wahju-Latw. wihru solofwartete, Gh. Petkewitsch, F. Reichardt, G. Wiemer, S. Menfe, ir nodomajufchi dot konzertus:

Zehsis	— 14.	jūnijā.
Walmeera	— 16.	un 17.
Walfā	— 18.	un 19.
Rujenē	— 21.	un 22.

Tuwatas sīnas zaur programam.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 21. jūnijā fch. g.

Ijbraufshana

Sakumōs.

Tuwatas sīnas turpmal.

Kahrtibas komifija.

Birma Kreemu uguns-afdrofshinaschanas beedriba,

dibinata 1827. gadā.

Agenti:

- Zehsis — G. Wolkmann,
- Walfā — Moris Holland,
- Walmeera — N. W. Müller,
- Limbaschās — P. D. Gufslawsky,
- Rujenē — Eduard Dabbert.